Άγιος Αλέξανδρος Επίσκοπος Θεσσαλονίκης

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/1767/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 26/7/2011 10:39:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 11/09/2026 02:09:57

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 28 Μαΐου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 26/7/2011 10:39:00 μμ

Βιογραφία

Ο Άγιος Αλέξανδρος, Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, έζησε τον 3ο και 4ο αιώνα μ.Χ. και συμμετείχε στην Α' Οικουμενική Σύνοδο, η οποία συνήλθε το 325 μ.Χ. στη Νίκαια της Βιθυνίας, για να καταδικάσει τις αιρετικές δοξασίες του Αρείου και διεδραμάτισε σημαίνοντα ρόλο «ἀπολαύων ἰδιαιτέρας τιμῆς καὶ κύρους ὡς ἡγέτης, ἐκπρόσωπος τῆς ᾽Εκκλησίας τοῦ ᾽Ανατολικοῦ ᾽Ιλλυρικοῦ».

Σύμφωνα με τον Γελάσιο Κυζίκου, ο Άγιος Αλέξανδρος υπογράφει στη Σύνοδο της Νικαίας ως «Ἀλέξανδρος Θεσσαλονίκης διὰ τῶν ὑπ’ αὐτῶν τελούντων, ταῖς κατὰ Μακεδονίαν πρώτην καὶ δευτέραν σὺν τῇ Ἑλλάδι, τὴν τε Εὐρώπην πᾶσαν, Σκυθίαν ἑκατέραν, καὶ ταῖς κατὰ τὸ Ἰλλυρικὸν ἅπασαις, Θεσσαλίαν τε καὶ Ἀχαΐαν»(PG 85, 1312A).

Στο έργο του Μεγάλου Αθανασίου, «Απολογητικός κατά Αρειανών», συμπεριλαμβάνονται δύο επιστολές που ανήκουν στον Επίσκοπο Αλέξανδρο, όπως πιστοποιεί ο ίδιος ο Μέγας Αθανάσιος («ἵνα μὴ ταῖς παρὰ τῶν πολλῶν γραφείσαις ἐπιστολαῖς χρήσομαι, ἀρκεῖ μόνον τὴν ᾽Αλεξάνδρου τοῦ ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης παραθέσθαι»). Πρόκειται α) για μία επιστολή που απέστειλε στον Μέγα Αθανάσιο το 322 μ.Χ. («Κυρίῳ ἀγαπητῷ υἱῷ καὶ ὁμοψύχῳ συλλειτουργῷ Ἀθανασίῳ Ἀλεξανδρείας»), στην οποία εκφράζει τη χαρά του, διότι οι κατηγορίες ότι ο Μέγας Αθανάσιος υπήρξε ο ηθικός αυτουργός για τη δολοφονία του μελιτιανού Επισκόπου Αρσενίου αποδείχθηκαν ψευδείς, και β) για μια επιστολή προς τον αυτοκρατορικό επίτροπο κόμητα Διονύσιο («Ταῦτα δεξάμενος Ἀλέξανδρος ὁ ἐπίσκοπος τῆς Θεσσαλονίκης, ἔγραψε Διονυσίῳ τῷ κόμητι ταῦτα»), στην οποία καταγγέλλει τις σκευωρίες των αιρετικών Επισκόπων που συμμετείχαν στη Σύνοδο της Τύρου (335 μ.Χ.) κατά του Μεγάλου Αθανασίου. Στο ίδιο έργο του ο Μέγας Αθανάσιος ψέγει τους Αρειανούς, οι οποίοι προσπαθούσαν να εμφανίσουν τον Αλέξανδρο ως συναυτουργό σε εγκληματικές ενέργειες που είχαν διαπράξει ομόφρονές τους: «Ταῦτα καὶ ᾽Αλέξανδρος ἐν νῷ λαβὼν ὁ τῆς Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπος, γράφει πρὸς τοὺς ἐκεῖ μείναντας τὴν σκευωρίαν ἐλέγχων, καὶ τὴν ἐπιβουλὴν μαρτυρόμενος ὃν κἂν συναριθμῶσιν ἑαυτοῖς, καὶ τῆς ἐπιβουλῆς μετρῶσιν ἕνα, οὐδὲν ἄλλο ἢ κατ᾽ ἐκεῖνον τὴν βίαν δεικνύουσι».

Τη συμμετοχή του Αλεξάνδρου Θεσσαλονίκης στη σύνοδο της Τύρου, αλλά και στα εγκαίνια του ναού της Αναστάσεως στα Ιεροσόλυμα στις 17 Σεπτεμβρίου 335 μ.Χ., επιβεβαιώνει έμμεσα και ο Ευσέβιος Καισαρείας στο Βίο του Μ. Κωνσταντίνου (4, 23): «Μακεδόνες τὸν παρ᾽ αὐτοῖς μητροπόλεως παρέπεμπον».

Σχετικά με την οικουμενικών διαστάσεων δραστηριότητα του επισκόπου Αλεξάνδρου, πρέπει να σημειωθεί και η άποψη ορισμένων ερευνητών ότι η επιστολή του Αλεξάνδρου Αλεξανδρείας, την οποία συμπεριέλαβε ο Θεοδώρητος Κύρου στην Εκκλησιαστική Ιστορία του, και στην οποία στιγματίζεται η αίρεση του Αρειανισμού, απευθύνεται στο Αλέξανδρο Θεσσαλονίκης και όχι στον Αλέξανδρο Κωνσταντινουπόλεως.

Τέλος, δύο ιδιαίτερα σημαντικές από αγιολογικής πλευράς πληροφορίες σχετίζονται με την επισκοπική δράση του Αλεξάνδρου στη Θεσσαλονίκη: στη Διήγηση του ηγουμένου της μονής Ακαπνίου, Ιγνατίου, για το περίφημο ψηφιδωτό του Σωτήρος Χριστού στη μονή Λατόμου, εξιστορείται διεξοδικώς η κατήχηση και η βάπτιση της Θεοδώρας, κόρης του Μαξιμιανού από τον επίσκοπο της πόλεως Αλέξανδρο («Ετελεῖτο δὲ τότε ἄρα τῷ ἀρχιερεῖ τῶν πιστῶν ᾽Αλέξανδρος δὲ οὗτος ἦν ὁ ἱερός- θυσία ἡ ἀναίμακτος»).

Η δεύτερη μαρτυρία προέρχεται από το συναξάριο της αγίας μάρτυρος Ματρώνης της εν Θεσσαλονίκη (τιμάται 27 Μαρτίου), που περιλαμβάνεται στο Κωνσταντινουπολιτικό Συναξάριο, αλλά και σε άλλα βυζαντινά συναξάρια. Μετά το τέλος των διωγμών, ο επίσκοπος Θεσσαλονίκης Αλέξανδρος, πρώτος επίσκοπος της Εκκλησίας της Θεσσαλονίκης μετά το διάταγμα των Μεδιολάνων (313 μ.Χ.), μετέφερε το μαρτυρικό της λείψανο μέσα στην πόλη και «ἐκκλησίαν κτίσας ἐκεῖσε ἀπέθετο τὴν μακαρίαν καὶ ἀοίδιμον ὁσίως καὶ εὐσεβῶς».

Ο Άγιος Αλέξανδρος, αφού έζησε κατά Θεόν και αγωνίσθηκε σθεναρά για την Ορθόδοξη πίστη, κοιμήθηκε με ειρήνη.

Σχετικές συνδέσεις

1. Αγίων Τριακοσίων δέκα οκτώ (318) Πατέρων της Α' Οικουμενικής Συνόδου
2. Αγία Ματρώνα η εν Θεσσαλονίκη

Παραπομπές

1. Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης
2. Agio Oros (Athos)